

SANTA MADRONA

BARCAROLA

Una barca de Marsella
de Salònica la bella
ve portant un gran tresor,
lo còs sant d' una donzella,
que val més que plata y or.

A la noble Barcelona
ja que Deu vos ha portat,
dolça patrona,
santa Madrona,
protegíu nostra ciutat.

Lo pilot en la mar blava
per los astres se guiava.
per cada un que naix ò 's pon,
mes l' Estrella no ovirava
que la barca duya al front.

PATRIA

175

A la noble Barcelona
ja que Deu vos ha portat,
dolça patrona,
santa Madrona,
protegíu nostra ciutat.

Desde 'l cel fentli de guia,
la santa ànima empenyía
sa reliquia y son baxell,
ab ses ales lo cobríu
com son niu gelós aucell.

A la noble Barcelona
ja que Deu vos ha portat,
dolça patrona,
santa Madrona,
protegíu nostra ciutat.

Desde Grècia fins á França
navegavan ab bonança;
mes s' alçá gran temporal,
y la mar sa perla llança,
Barcelona, en ton sorral.

A la noble Barcelona
ja que Deu vos ha portat,
dolça patrona,
santa Madrona,
protegiu nostra ciutat.

Puix vol ser barcelonina,
com al sol quan ja declina
Montjuich li dona altar,
y es lo sol que ara illumina
Barcelona, terra y mar.

A la noble Barcelona
ja que Deu vos ha portat,
dolça patrona,
santa Madrona,
protegiu nostra ciutat.

LA PALMERA DE JUNQUERES

I

Un dia á punta d' alba, sortint de les matines,
les monges me plantaren al peu del campanar,
son cor dels salms encara vessava olors divines,
y á doll ses mans me duyan regor de perles fines
y flayre del altar.

Mon gèrmen fora un dátíl de les gentils palmeres
que ombrejan lo sepulcre del Salvador del món;
portá'l de les Creuhades un noble de Junqueres,
perque s' agermanassen del hort les oliveres
ab l' arbre de Sion.

A flor de terra al náxer per brí de genciana
prenguénme los boxos y l' eura del jardí;
jo prompte dexo l' eura y 'l boix ab l' herba plana,
y com lo terebinte de Siria, ma capsana
de branques estenguí.

Los tarongers y sáules gelosos me miraren
pujar: de mon brancatge fullós entre 'ls penjolls
aparicions angèliques vistoses se mostraren,
visions que 'l chor de vèrgens al meu voltant trobaren
en terra de genolls.

Per mí 'ls aucells dexaren la secular bosquíria,
per fer de mon brancatge breçol cada matí:
ab llurs concerts lligavan les monges sa cantúria,
gronxantse ells ò pe'ls ayres en blanca voladúria,
les vèrgens pe'l jardí.

Los arbres tots me deyan sa reyna y soberana,
dels temples de fullatge veyentme campanar;
los campanars me deyan sa colossal germana,
y albares cada aurora, veus d' orga y de campana
solíanme cantar.

Del temple y de les monges corona era y salteri,
de día cants m' omplian, de nit oracions,
y á la meva ombra, plenes d' encens y de misteri,
per enjoyar lo día del Ram lo presbiteri
trenavan mos palmoms.

Per entre 'ls qui 'm naxian miravan les estrelles,
y aquexes mitg-somreyan com ulls de serafins,
algunes s' aturavan per conversar ab elles,
tot responent als èxtassis, sospirs y cantarelles,
ab aleteigs divins.

L' estíu á mes orelles penjá per arracades,
joyells de rosses perles, rahims de dátils d' or,
y de matí y de vespre, flayroses marinades
me duyan en ses ales murmuris y besades
y cántiques d' amor.

«¿Per que, gentil sultana, t' has fet novicia? gòsa,
me deya 'l món un día, la vida es pel plaher,
axeca 'l front, rumbeja ta cabellera hermosa,
pel vostre bes, oh abelles, Deu ha criat la rosa,
entráu en son verger.»

«La llibertat es vida, cridí, trayéume á fòra,
lleváume exes muralles que 'm cuydan ofegar;
ab mos aucells dexáume que 'm cantan á tota hora,
féumel enllá aqueix temple que es goth y jo só mora,
com mora vull gosar.»

Y la paret sagrada de ma clausura queya,
fugint les religioses com desniats aucells,
lo temple del Altíssim en llit de pols s' ajeya
y 'l món me mostrá lliure la flamejanta teya,
la teya y los fusells.

Mes ¡ay! ¡que ja m' anyoro! ¡no veig aucells en l'ayre,
florits rosers, ni monges, ni serafins enlloch,
y veentme cor-gelada, sens fruyta, flor, ni flayre,
á colps ahír tallava mon tronch lo llenyatayre,
y avuy me tira al foch!

II

Com palma tu florexes, superba Barcelona:
tany venturós que l' águila romana aci plantá,
tu en terra fores reyna, tu dares lleys á l' ona,
¿perquè, com jo, ara arrenques les flors de la corona
que al front Deu te posá?

¿Hont es lo campanar de Santa Catarina,
que com lo dit d' un ángel t' assenyalava 'l cel?
¿què has fet d' aquells retaules y volta gegantina?
n' has fet un born per vendre, y has fet una sentina
del místich Sant Miquel.

L' artístich Dormitori de Sant Francesch cremares,
de gòtichs claustres, places y magatzems ne fas;
lo fill veu fer teatre del temple de sos pares,
avuy llanças les monges arreu com ahí 'ls frares,
demá ¿á qui llançarás?

Sols per quedarte 'ls ruscós esbullas les abelles
que en lo jardí 's criavan de Santa Elisabeth,
per ferne pisos compras los rochs de ses capelles,
y arrenques del románich Sant Pere de les Puelles
les flors de Sant Benet.

Enllá les Magdalenes, enllá les Caputxines,
com dos ramats d' ovelles les guías á tos camps;
de tu llanças tes roses y 't quedas les espines;
si un día de tes torres lo cel vol fer ruines,
¿quí apagará sos llamps?

A fòra, enamorades del bon Jesús, á fòra,
 lo món vol altres dones, los hòmens altre amor;
 los temples que somriuen á l' ànima que plora,
 les celdes y 'l sagrari, cel de qui 'l cel anyora,
 fan nosa al vedell d' or.

Fan nosa á exes que viuen del fanch de l' impuresa,
 dónes que 'l cor y l' honra y á Deu tenen venut....,
 Mes ¡ay! dins tu ab lo vici s' escampa la pobresa,
 y viu mitg-corsecada pel dupte y la tristesa
 l' hermosa juventut.

Com palma tu florexes, superba Barcelona,
 te rega há divuyt segles la santa religió;
 si de ta soca allunyas la font que saba 't dona,
 cayguda de tes branques l' espléndida corona,
 t' assecarás com jo.

L' ORENETA

¿Es morta ò nó?

A DON ANTONI ALEU, DIRECTOR DEL SETMANARI

D' AQUEIX NOM Á BUENOS-AYRES

I

En América ha niat
 l' Oreneta catalana,
 son niu es un pom de flors,
 un vol d' amors sa niuada.
 Ha niat sota 'ls bambús
 vora 'l gran Riu de la Plata.
 Si 'l gran riu sembla una mar,
 altra mar semblan les Pampes:
 l' una, una mar de verdor,
 l' altra, una mar blavèjanta:

mes recorda 'l Llobregat
 y sospira d' anyorança:
 —Ayres dolços d' orient,
 alè de ma dolça pàtria,
 ¡si desfesseu lo camí
 y 'm tornasseu cap á Espanya!—
 L' Oreneta ja se 'n vé
 de la mar esflorant l' aygua;
 ab lo bech plè de cançons
 de cançons y de corrandes;
 quan arriba á Montserrat
 prenían totes volada.

II

—Vína, auçellet del bon Deu,
 á reposar en ma falda,
 vína á niar en mon pit
 tot plè d' amor á la pàtria.
 Heralt del mes de les flors,
 glosa y riu, refila y canta,
 pinçá de nostre jardí,
 de nostres esbarjos arpa.—
 Y canta, refila y riu

mes l' anyora sa covada,
 la covada que ha dexat
 en l' Amèrica llunyana.
 Oreneta, si te 'n vas
 ¿què 'ls portarás per becada?
 l' afecte de nostre cor
 y la fè de la nostra ànima.
 Oreneta si te 'n vas
 Deu te dó bona tornada,
 missatgera del amor,
 del amor de nostra raça,
 tu unirás los catalans
 los d' Amèrica als d' Espanya;
 lo llaç serà de cançons,
 cada nús una posada,
 tes ales de pont farán
 al esperit de la pàtria
 que ab tu passarà la mar,
 cada mes una vegada,
 atravessant ab un vol
 lo sepulcre de l' Atlántida.

III

Un día á primers de Maig
 l' Oreneta no tornava
 ¿l' haurá presa un esparver?
 ¿haurá cayguda malalta?
 Los ayres no 'n diuen rés,
 la mar arronsa l' espatlla.
 Aleu, que n' ets l' aymador,
 si vas al Riu de la Plata
 per sos boscos y ciutats
 cerca bé ta enamorada.
 Si malalteta la veus
 li donarás una carta
 de còm la esperan ací
 ab lo cor plé d' anyorança;
 la donzella al finestral,
 al peu del breçol la mare
 per ensenyar ses cançons
 al infant de ses entranyes:
 de còm verdejan los camps
 y 'l bell ginestar se daura,
 de còm hí canta 'l verdum

é hi refla la calándria,
 còm sols hi falta un aucell
 ¡mes aquell que 'l cor més ayma!
 Si ja fa 'l són de la mort
 ab lo capet sota l' ala,
 vora seu ab un gran crit
 fes sentir lo nom de Pátria.
 y tornarà á pendre 'l vol
 vers la terra catalana.

Barcelona, 13 Juliol, 1881

BARCELONA Á MONTPELLER

¡Oh ciutat de Montpeller,
mare de Jaume Primer!
Jo que só sa esposa aymada,
te vull dir, per ton conhort,
que don Jaume no es pas mort,
puix es viva sa fillada.

Aqueix astre resplandent
te prengué per orient,
mes á mí per son mitgdia;
quan en Valencia morí,
per tu, per ella y per mí
semblá que 'l sol se ponía.

Donárenli en son arranch
sant Jordi son cavall blanch,
sant Jaume sa espasa encesa,
los Pirineus sa grandor,
tes donzelles la rossor,
tos donzells la gentilesa.

De l' Esglesia fort capdill,
de son cavall al renill
de per tot los moros treya.
Ta espasa, oh Conqueridor,
ta espasa es la ploma d' or
que escrigué nostra epopeya.

Ell feu passes de gegant
de Montpeller á Alacant
fent la terra cristiana;
á Mallorca 'ls serrahins
se la 'n duyan mar endins
quan ell ne feu ma germana.

A nou anys fou capitá,
á catorze sobirá,
á vint conquerí realms:
feu florir en son verger
la victoria son llorer,
la sabiesa ses palmes.

Sa vida es mon segle d' or;
Catalunya fou la flor
que á son bes s' esbadellava,
y anava crexent, crexent
fins que en terra no cabent,
s' estenia en la mar blava.

De ma niçaga es lo Cid;
de Catalunya David,
son Goliat tirá á terra;
sa tenda fou lo cel blau,
era l' anyell de la pau,
era 'l lleó de la guerra.

Ell uní, montpellerins,
valencians y mallorquins,
ab la mía vostra historia:
no ab dur jou nos ha lligat,
sinó ab lo vincle sagrat
de sa sanch y de sa gloria.

¡Oh ciutat de Montpeller,
mare de Jaume Primer!
Jo que só sa esposa aymada,
te vull dir, per ton conhort,
que don Jaume no es pas mort,
puix es viva sa fillada.

Montpeller, 11 de Juliol, 1886

AUSONA

EN LA FESTA DE SANT MIQUEL DELS SANTS

En mitg d' una plana de cingles reclosa,
com reyna que guardan de día y de nit
los braços del aspre Montseny y del Tosa,
desperta somía la ciutat de Vich.

Apar entre masos senzilla pastora
menant ses ovelles al marge del riu;
li fa de cadira l' herbey de la vora,
los sálzers d' ombrel-la, les aygues d' espill.

L' ayrada que breça los sálchs y arbosos
li 'n porta ab sos besos la flayre sovint,
y al moure en onades sos fins cabells rossos
fullan d'exa veure de llor entremitg.

Boscúries y pobles y viles li diuen
 que ella es de Montanya la reyna gentil,
 y rius y fontanes que hi jugan y riuen
 ab dolços murmuris li tornan á dir.

Mes, com si la hermosa n' estiga malalta,
 no mira ni escolta fontanes ni rius,
 ab lo colze en terra y ab la má á la galta
 n' está somiosa de vespre y matí.

Tan sols, com á mare, l' amor la domina,
 y al veure en la gloria regnar un seu fill,
 en cántichs desplega sa veu argentina,
 per l' arpa daurada fent lliscar los dits:

—Culliu flors, minyons, culliu flors y menta,
 puix tantes me 'n porta festívol lo maig,
 gojats que 'l sol daura, narcisos que argenta
 lo Ter ab escuma de neu de Puigmal.

Portáu farigoles, donzell y ginesta,
 que vessen pels ayres glopades de mel,
 y ab roba de vèrgens lo jorn de la festa
 llàncèune á faldades per exos carrers.

Ab branques de roure de tendre fullatge
 arcades alçáuhi, fadrins del voltant,
 y en mitg d' una selva de flors y brancatge
 á vostre Patrici guarníuli un altar.

En pális y tálams crostats d' or y joyes
 son nom feu brodarhi entre ones de llum,
 si or verge volguésseu flat, que mes noyes
 de ses cabelleres se tallen un rull.

Robáu per donarli les tintes al iris,
 sos himnes al ángel, sa música al cel,
 á l' alba naxenta garlandes de lliris,
 al vespre ruxades de perles y estels.

Son mantell li dexe la volta serena
 quan vetllan sos astres lo món que s' adorm;
 li done ab son trono lo sol que 's destrena
 corona de núvols d' argent volador.

Balcons y finestres guarníu de domassos,
 com l' herba y les ones blavosos ò verts;
 ab llum y armonía seguíuli los passos,
 sos passos hermosos que gufan al cel.—

Cantant se recolza dessota les ales
 de somnis joyosos Ausona altre colp,
 en tant que 'l riu Mèder, mirall de ses gales,
 escampa en los ayres sa dolça cançó.

Vich, 5 de Juliol de 1879

LOS POETES

A LA VERGE DE MONTSERRAT

en la anada que feren los trobadors catalans de França
 y d' Espanya, lo 8 de Maig de 1883, en celebració
 de la vinticinquena dels Jochs Florals.

¿Per què Deu ha creat los puigs de marbre
 del Montserrat altiu?

L' Omnipotent planta sovint un arbre
 sols per penjarhi un niu.

Lo niu es vostre temple, Mare amada;
 nosaltres los petits
 vivim de vostre amor ab la becada
 y ab llet de vostres pits.

A tots Vos nos covau, mes als poetes
 més amorosament
 porque volam, cantant, com orenetes
 á cada jorn naxent.

Perque donam consolació á qui plora,
 coratge á qui decau,
 y á qui més trist ací en lo món s' anyora
 mostrèm lo cel més blau;

perque siam dels que no hi veuen guia,
 dels combatents confort,
 perque en mitg de la nit mostrèm lo día,
 la vida dins la mort.

Vos avuy nos pujáreu á les grades
 de vostre soli excels;
 pastora, 'ns heu guiat á vostres prades,
 estrella, á vostres cels.

A vostres peus ¡oh divinal María!
 ¡què hi fa de bon estar!
 ¡qué son ditxosos l' aucellet que hi cria,
 la flor que hi vé á esclatar!

¡Ditxós lo cor que, de la terra lliure,
 ací us pot assolir!
 ¡ditxós qui ab Vos aprop del cel pot viure,
 ditxós qui hi pot morir!

Son altes ¡oh Regina! les agulles
 d' eix trono de verdor;
 son d' etzevara colossal les fulles
 y Vos sa hermosa flor.

Vos sou la flor, nosaltres les abelles
 vivim de dolça mel,
 y no trobant en terra flors prou belles
 giram los ulls al cel.

Giram los ulls al cel y á vostres plantes,
 abelles ò aguilons,
 al desplegar les ales dalejantes
 ohim vostres lliçons.

May més, may més nostra ánima s' allunya
 de vostre regi altar;
 ¡oh Aguila real de Catalunya!
 duhèunos á volar.